

רשמי מסע אמהות לאוקראינה י"א – י"ד אייר תשע"ח

המסע הזה העלה את כולנו בלי יוצא מן הכלל כמה דרגות למעלה ברוחניות, השיא הגיע למעשה בסוף הדרך, משהוא של מעין בדיחה, אבל זו בעצם היתה ההרגשה של כולנו. כולם היו עייפים פיזית לאחר טיסה ולאחר ימים כמעט ללא שינה (פרט לשבת), התישבנו באוטובוס לירושלים משדה התעופה. תוך כדי התמקמות עם החבילות וכו', מכריז מאן דהו, "טוב, רבותי **האוטובוס הזה ממשיך לרשב"י...**" כולם צחקו כמובן, אם לא העיתוי של 12 בלילה בדרך מלוד לירושלים, זה היה פשוט מתבקש מאליו, להמשיך את האורות, הכוונות והתפילות, להמשיך ולהחזיק חזק בלב את הימים המרוממים האלו שלא יתנו לנו להכנס סתם לשגרה אפורה וכיוון שהתאריך יומיים לפני ל"ג בעומר זה היה ממש במקום להמשיך...

--- מיום שקבלתי את ההודעה על המסע ידעתי שאני נרשמת, חיכיתי לזה כבר מיד לאחר הפעם הקודמת, לפני שנתיים. כבר אז נשארנו עם טעם של עוד. והנה הגיע ה"עוד", דפק ונכנס בדלת, צלצל בפעמון (בטלפון) בדמות תוכניה התחלתית מהודרת. היה כתוב שהמסע ילווה ע"י מקהלת יחד והרב גולדווטר, שילוב מנצח ומיוחד, כך אמרו בנות סמינר שלי, המעודכנות בכגון אלו.

יום הטיסה הגיעה, שיח סוד דואגים לכל הדברים הקטנים, אפילו כמו הסעה לשדה התעופה קצת אחרי אמצע הלילה, כרטיסי טיסה מוכנים לפי סדר א,ב וערכת ארוחת ערב/בוקר מוכנה בשקיות נחמדות. כבר משם מרגישים איך אנחנו משפחת "שיח סוד" אחת גדולה של כל עם ישראל, כשהצוות ובראשם הרב שמעון לוי הי"ו דואגים במסירות לכל אחד ואחת.

ב"ה הטיסה עברה בשלום ועם הנחיתה שוב מקבלות את פנינו שקיות מוכנות ועליהם מודפסת כל התוכניה של הימים הבאים, מפורטת וצבעונית. בערכה היו דברים נחמדים ושימושיים שליוו אותנו לכל אורך הדרך כמו מגבונים, ערכת עזרה ראשונה לתפירה וכו' וזאת בנוסף ארוחה קלה – פירות ומזונות.

התחלנו את המסע כשאני באופן אישי זוכה להארה שמימית מיוחדת. עד שהתמקמנו על האוטובוס עם תיקי הנסיעה, הערכות, עייפות מלילה ללא שינה + טיסה לפנות בוקר ופלוס מינוס צפיפות רבתית. מהצוות המארגן שאלו מי מוכנה לרדת לטנדר כדי לדלל קצת את הצפיפות. לאחר מעבר ממקום למקום באוטובוס הצפוף, התלבטנו קצת וקמנו שלוש נשים, ארזנו שוב את חפצנו, מעיל, מטריה, שקית, תיק נסיעות וכמובן את עצמנו ועייפותנו וירדנו לטובת הטנדר. חשבנו שעשינו טובה למשהוא, אך בסוף הסתבר שממש זכינו בפיס, אחרי הליכת כבדת דרך בפינת שדה התעופה, עלינו על טנדר ממש שרות VIP. מרווח ונח והעיקר היינו 3 נשים המתעדתות להיות יחד בחדר במלון. אחת מהן לא הכרתי כלל רק ידעתי את השם. והנה אנחנו יחד עוד לפני הכל, מעבירות רשמים, מגלות קשרי משפחה, קשרי ידידות נושנים מימות הנעורים וגם עכשויים, מחותנים של ... בני דודים שניים של... וכו'. האווירה מתחממת, העייפות מסתלקת, ואנחנו מספיקות להתחיל את המסע אצל ר' אברהם המלאך – בית קברות משומר בכפר נידח אי שם בדרך היערות האין סופיים. שמש נעימה ומזג אוויר נעים במיוחד, מרגש לראות את השוערים – זוג מבוגר אומרים שיהודים הם. רוצים לתת לה טיפ ואומרת שנשים בצדקה. תפילות מרוממות

במקום מסוגל ומיוחד , בשקט פסטורלי. הגענו לשם רק שני הטנדרים שנסעו והיו בהם מעט אנשים. לאחר מכן מתברר שהאוטובוס ממנו ירדנו נתקע בדרך ולא הגיע ליעד שלנו , אלא בסופו של ענין לאחר תקלה ממושכת נסע הישר לאומן – היעד הבא.

אומן – לאחר ארוחת צהריים במלון "אורות" התכנסנו לתפילה בציון ר' נחמן מברסלב. היתה זו תפילה מרגשת במיוחד, מקהלת "יחד" עם שירי נשמה , התחילו עם "רבה, רבה, רבה, מיר ווילען זיך מקשר זיין צו דיר, הנני מקשר נפשי, רוחי, ונשמתי, לנשמת אדוני מורי ורבי , עם שאר הצדיקים והאבות הקדושים ועם שאר הצדקניות והאמהות הקדושות..." פתאום מרגישים את השייכות של כל עם ישראל , אנחנו לא חסידי ברסלב , אבל מה זה משנה , במשך כל המסע המוטו הראשי היה שכל אחד מעם ישראל מתקשר אל הרבה , הרב , המדריך הרוחני שלו וכולם בלי יוצא מן הכלל הם דברי אלוקים חיים ובלבד שיכוונו ליבם לאבינו שבשמים. הר' גולדווסר הי"ו מכניס אותנו עוד יותר לעומק האווירה בדבריו : המקום שאנו עומדים עליו הוא מקום של מסירות נפש, כאן נספו 30,000 יהודים על קידוש ה', כאן באומן על הגבעה הזו נמצא קברם של נרצחים אלו וכאן בקש ר' נחמן להיות קבור איתם – באומרו שהקדושה הזו של יהודים שמסרו נפשם נשארת לנצח. ידוע שר' נחמן אמר שכל יהודי שיגיע אל קברו, יגיד את עשרת הפרקים של התיקון הכללי ויתן פרוטה לצדקה הוא יעשה הכל כדי למשוך אותו מהגיהנום , ובכן אחרי דברי ההתעוררות , הרגשתי את הקדושה באוויר ובלב, מין הזדככות כזו, התבטלות לצדיק , עברה אישה מקומית לאסוף צדקה ונתתי יותר מפרוטה , קבלתי ברכותיה בבחינת "אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך..." " אחרי עוד כמה שירי נשמה הנוגעים בנפש, אמרנו יחד כל הציבור את התיקון הכללי , דמעות נשפכו כמים, קויטלאך נכנסו לתיבה המיועדת, והזכרתי את כל השמות שרשמתי מראש. ביציאה הרגשתי שאנחנו כבר מעבר לעייפות הפיזית, משהוא עליון התרונן בליבי. כעת עלינו כולן לאוטובוס – כבר לא היו פריבילגיות של טנדרים VIP, אבל שוב הכל לטובה , כאן באוטובוס היתה ההרצאה המאלפת של הר' גולדווסר הי"ו. – ולחלן תמצית דבריו :

אומן זה מקום עם עוצמה סוחפת. כשיוצאים משם מתחיל הסיפור. אי אפשר לצאת משם כמו שנכנסנו, מוכרחים להרגיש את השינוי. הוא התייחס לתקלות שונות ומשונות שהיו בדרך ואמר שלא קורה שנוסעים לאומן בלי תקלות. דווקא בשל האורות הגדולים, השטן, היצה"ר מנסים להפריע כל הדרך ובכל דרך. כאן באומן מדברים עם כל אדם ברמה שלו, מגיעים לכאן יהודים מכל הסוגים והרמות , זה מדבר אל כולם, חסידים מספרים שהיו באומן 40 בתי כנסת , התפללו שם ולמדו עד הפרעות שהיו ויהודים לאלפים נרצחו.

ומאז ועד היום זה מקום קדוש. הוא הביא פירוש על שלושה ספרים שנפתחים . ספרם של צדיקים – זה הנועם אלימלך – צדיקים בדרגות גבוהות. ספרם של בינוניים – זה בעל התניא – איך להיות לא קדוש מדי ולא רשע. ספרם של רשעים – זה ליקוטי מוהר"ן – ר' נחמן דאג לרדת לכל יהודי באשר הוא ולמצוא את הנקודה הטובה שבו.

עם ישראל הוא משהוא שאין כמותו יש תמימים כאלו ויש להם מסירות נפש לדברים מסוימים, הרב גולדווסר תיבל את דבריו בסיפורים מדהימים מהחיים כמו הסיפור דלהלן : אחד הרבנים נסע להרים מניו יורק – כמו שמקובל שם בקיץ. הגיעו למקום נידח שיש בו בית כנסת , העיריה רצתה להפוך אותו למקום משחק טניס קרי - מתנ"ס, כיוון שלא היו אנשים שיתפללו שם ואסור לדידם להשאיר מקום ציבורי ריק . פגש הרב דנן, יהודי בבית הכנסת הזה בשבת . אמר לו אותו יהודי בגאווה – דע לך שהמקום כמעט נסגר ורק בזכותי נשאר על כנו. אני מחזיק את המנין הזה

כל השנה. ומביא לכאן את כל הזקנים שבאזור אפילו יחד עם הפיליפינים שלהם. כל שבת ב5 וחצי בבוקר אני נוסע לאסוף אותם. ואם אתה שואל מי נתן לי היתר לסע מחוץ לתחום שבת ? בא אני אראה לך, לתמיחתו של אותו רב אורח, הוא פותח את הבגז' של המכונית : שם יש לו מצה עם ביצה והוא אומר "הנה, העירוב נוסע איתי לכל מקום." והרב גולדווסר מדגיש כהמשך לניצוצות הקדושה שרואים באומן בכל יהודי, יהודים הם עם מופלא, תמים ואין לזה הסבר.

אנחנו נוסעים בכבישים רעועים בין אומן למז'יבוז' והאוטובוס קצת מקרטע, מצד לצד פה ושם וברקע שומעים את הסיפורים איך יהודים חיו כאן באוקראינה והשליכו נפשם מנגד במסירות נפש לקיום מצוות, נסעו לרבי הבעש"ט או לאומן בעגלות או הלכו רגלי, מי חלם על דברים כאלה כמו נסיעה באוטובוס, לוקסוס שכזה. היערות, השטחים העצומים והנסיעות הארוכות מחזירים אותנו לסיפורי צדיקים – סיפורי הבעש"ט. הבקתות הנראות מדי פעם מציתות את דמיוני – הנה כאן ביער גר צדיק נסתר. או לחילופין כומר רחמנא ליצלן. והרב מספר על שבת שהיו בקייב, והיתה מסעירה במיוחד. כל השבת הסתובב שם יהודי עם רעמת שיער, סנדלים תנכיים, בלי גרביים בקיצור אחד שנראה קצת רחוק. במוצש"ק הוא סיפר את סיפורו: בגיל 8 נשאר לבד. כל בני משפחתו נרצחו. הוא התגלגל מבית יתומים אחד למשנהו, נזרק מכל מקום, ישן בתחנות רכבת, מה שקוראים הומלס. בגיל 14 קראו לו למלצר בברית בבית הכנסת. הבחור מספר – שמעתי מאחורי הקיר שיעור גמרא ולא הבנתי כלום, היה לי אכפת, למה אני לא מבין. באתי שבועיים יום לשמוע את השיעור מאחורי הקיר עד שהתחלתי להבין ואח"כ המשכתי ללמוד. וללמוד על מנת לקיים והיום אני שומר תורה ומצוות.

אני רוצה לבקש ממכם שתי בקשות. אחת שלעולם לא תשפטו יהודים לפי המראה שלהם. והשניה שתשירו את השיר "לב טהור ברא לי אלוקים".

הבחור גמר לספר את סיפורו ולשטוח בקשותיו, בכל מקום שנשמה יהודית נחשפת זה ממס ואכן כל הקהל שהיה שם שרו שירה עוצמתית ומשתפכת וגם כאלה שבד"כ מגדירים עצמם עם לב של פלסטיק, כעת גם ליבם נמס מחום השיר שעלה וטיפס כנראה עד כסא הכבוד.

הרב גולדווסר ממשיך לספר על עוד נשמות טועות. על טייס שנסע לאירופא לאחר סיום השירות. הרגיש ריקנות וחידלון וחיפש את עצמו. לא מצא טעם בחייו עד כדי מחשבות התאבדות. ישב במסעדה לאכול ומצא שם באקראי את הספר "משיבת נפש" של ר' נחמן מברסלב. הרגיש שזה מדבר אליו. חיפש בגוגל את הטלפון של ר' נחמן וגילה שבעצם הוא נפטר כבר לפני 200 שנה. נסע לאומן, הוזמן שם לבית יהודי לסעודת שבת ונהיה צדיק.

הרבי מגור גם התרגש מאד בביקורו באומן לפני שנים והקים את המצבה הראשונה.

כשנמצאים באומן זה הולך איתנו. אנחנו כבר רשומים שם. צריך להחליט אם אנחנו נשארים שם או הולכים. מאומן כאמור המשכנו לברסלב, שם חי ר' נחמן ושם קבור תלמידו – ר' נתן. ר' נתן הדגיש את נושא התפילה ואמר שהתפילה היא אישית של כל יהודי – הוא והקב"ה. כל קטע שכתוב בליקוטי מוהר"ן הוא הפך אותו לתפילה ואני כבר מחכה להתפלל תפילה אישית בציון המיוחד. בנתיים בין סיפור לסיפור, האוטובוס שלנו ממשיך לברסלב לר' נתן. גשם מתחיל לרדת ללא הפוגה, הדרך בוצית וחשוכה וכולם עייפים מאד. מסתבר שהיה איחור גדול והתוכנית לעשות על רקע השקיעה מסיבת פתיחה למסע על נהר הבורג, נהיתה לא ריאלית. מתקבלת החלטה מגבוה לוותר על הנסיעה לברסלב, מתוך 5 אוטובוסים, שניים כבר היו ממש על הדרך שכנראה היתה על

חזור (כמו שנוסעים באוטוסטרדה) אני הייתי באחד מהם. בדרך אחת הנשים שכבר היתה פעם במסלול הזה, ביכתה שזה ממש מסוכן בדרך, צריך לטפס מדרגות רעועות ובגשם מחליק וכו'.

למרות הכל נעצרנו שם כיוון שאם כבר הגענו, אז כבר חבל לא לנצל את הענין. עצירה לכאורה לחילוץ עצמות מהדרך המטלטלת. למרבה המזל וההשגחה הפרטית, פסק הגשם (בחור"ל מותר להתפלל שיעצרו, יש שם מים בשפע.) עדיין היה חושך אבל מנורות פה ושם וקיוסק שנפתח לכבודנו עוררו בכולנו רצון לעלות לציונו של ר' נתן. אם כבר הגענו עד הלום, בואו נחטוף עוד סגולות, ישועות והארות. עוד כמה פרקי תהילים. כל מי שעדיין כוחה היה במותניה טיפסה את גרם המדרגות בזהירות. התפללנו שם בשקט הפסטורלי לקול אוושת מי נהר הבורג, שלא ראינו, רק שמענו וכן את להקות התרנגולים, הברווזים ויתר בני כנף שנשמעו מבעד לחשיכה הסמיכה שעטפה את הצמחיה שסביב. משהיא אמרה שלבוא לכאן ביום זו ממש אגדה וחוויה לא רגילה. לראות את הנוף. אבל כאמור אנחנו נאלצנו להסתפק בקולות הציוצים ואוושת המים. בירידה מהציון עצרנו בקיוסק מקומי בהכשר. וקבלנו שם שלגון כל אחת כחפצה. זה היה מרענן ומשיב נפש. שוב הנקודה שבשיח סוד חושבים כל הזמן איך להיטיב את ההרגשה, להלחם בעיפות וגם לפצות על טלטולי הדרך ועל התוכניות שהשתבשו לגמרי.

בסופו של ענין הגענו למז'יבוז' באיחור רב בשעה 1:30 בלילה לארוחת ערב כיד המלך. אני שהרגשתי עייפות מוגזמת לאחר שגם ליל הטיסה עבר עלי ללא שינה, אכלתי משהוא קל בלבד ופרשתי לחדרים, שהיו יפים ומשופצים.

בבוקר יום השישי קבל אותנו מזג אויר נעים. היו תוכניות של פרק מים, קניות בשוק ומעיין הבעש"ט. מעין שילוב מעניין של קודש וחול, ליד המעיין הרגשתי שוב כמו בסיפורים. כרי דשא ומרחבים עצומים. פה ושם פרה רובצת, או גדיים קטנים, מעיין מים מפכה ולידו באר עם דלי פח לדלות מים. נער אוקראיני, דולה לנו מהבאר. ומבקש להרויח כמה שקלים. מסכים לשקלים למרות שזו לא המטבע המקומית.

כולן ממלאים מים לשתייה סגולית ולריפוי כאבים. בבית, כלומר במלון יחד עם הרחצה לקראת שבת, עיסיתי מקום כואב עם מים סגוליים אלו והרגשתי השתפרה בהרבה.

עד כאן זו היתה רק הקדמה. ובעצם כעת מתחיל הסיפור הרוחני לגמרי של מסע זה, כמה טפחים מעל הקרקע.

הכנה לשבת השעה 18:30 וכולם מתאספים ברחבה שלפני האכסניה במז'יבוז'. מזג האויר קריר ונעים, כולן בבגדי שבת חגיגיים והגברים שבקבוצה יושבים / עומדים ממול. גם הם כל אחד בלבוש השבת המסורתי שלו. המראה הזה ריגש אותי במיוחד. הסיסמא של שיח סוד קרמה כאן אור וגידים – "כל ישראל חברים" היו שם שטריימלים דקים, של ויז'ניץ, בלז, ברסלב, לצד ספודיקים של גור. וכובעים ליטאיים וספרדים. קפוטות מכל הסוגים: כולל פסים זהב לבן עם גרטל לבן, לצד חליפות ועניבות והעיקר על פני כולם מורגשת נועם שבת קודש המתקרבת. שוב הרב גולדווטר הי"ו מדבר על ההכנות לשבת ולשם כך אנחנו כאן בשעה גדולה זו הרבה לפני הדלקת נרות כדי ליישם את דברי הבעש"ט, שיהודי צריך להתכונן לשבת מבחינה רוחנית ולא להגיע אליה עם הנשמה ביד עם בקבוק אקונומיקה וחלוק עבודה. אז כאן במקום הפסטורלי הזה שהקדושה מדורי דורות מורגשת באוויר נערוך את ההכנה הזו. גם הרב שמעון לוי מנכ"ל שיח סוד נשא דברי ברכה לכבוד המעמד. וכאן התחילה מקהלת יחד לעורר את הלבבות בבחינת "אם

תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ..." ההרגשה היתה מרוממת, הרגשת הודיה לקב"ה שזיכנו להגיע הלום לחוויה הרוחנית הזאת. ניגון ארבע בבות, שירת "ק-ה אכסוף.. יהיו רחמיך מתגוללים על עם קדשך..." (מתוך זמירות שבת) והתפילות שלי על כל בני הבית הנשארים בארץ, על כל השמות לתפילה שלקחתי ועל כל הקהל הקדוש הזה עולות יחד עם השירה הישר לכסא הכבוד. רחמים, תפילות, ישועות ונחמות לכל עם ישראל ומלאכים מרחפים מעלינו ואומרים "שוד" אחד לשני.

לאחר ההכנה החודרת למעמקי הלב, נכנסנו, הנשים להדלקת נרות כשהמקהלה עומדת בצד ומעלה את הרגעים הגדולים האלה עוד כמה מדרגות למעלה. שירת "זכיני לגדל בנים ובני בנים..." "אחינו כל בית ישראל..." וכולן דומעות, מתפללות ואינן רוצות לעזוב את המקום. נפשי לא שבעה מהמראה נורא הוד זה איך כולן בבגדי שבת מתיחדות עם תפילותיהן, כוונותיהן ודמעותיהן. בטוחה אני כי כל מלאכי רום התקבצו ובאו לחזות, לשמוע ולהרגיש את הלהט היהודי השמימי הזה.

תפילת קבלת שבת וערבית - משם יצאנו לבית הכנסת העתיק המשוחזר של הבעש"ט הנמצא במתחם העירוב המקומי. כל הדרך התרונן ליבי בשיר "זכיני לגדל" התפללתי על נח המיוחד שלנו ועל כל הילדים המיוחדים, שנזכה לראות איתם ניסים ונפלאות גם ולמרות ובגלל מצבם הם בטוח "מאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא" הרי הם עוזרים לכל הסביבה לעשות איתם חסד ובהבנתם הפשוטה והתמימה מעוררים אותנו לתשובה ותפילה וצדקה. כך בכל אופן הרגשתי כלפי נח וכלפי עוד ילדים והורים מהסיפורים שהילכו סביבנו. הדרך היתה ממש כמו העיירה היהודית של פעם, שביל אבן / עפר דשא ירוק, עצים פורחים ופרחי צבעוניים, בקתות בצידי הדרך, חלקן מטות ליפול וחלקן משופצות. יהודים של שבת עם שטרימלך צועדים כבני מלכים והשמש כבר בזווית של שקיעה. כל הדרך עד לבית הכנסת הרגשתי מרחפת בין האורות. אור השמש והאור הפנימי הנסוך על פני כל האנשים שפגשתי, כולל האור הפנימי שלי. שאפתי את האור הצח אל ראותי ובהתבוננות מעמיקה ניסיתי להחזיק את הרגעים הגדולים האלה בתוכי לבל יפרחו להם.

הגענו למקום הקדוש של בית הכנסת, הרב גולדווסר הי"ו הראה את המקום בו היה עומד הבעש"ט בשעתו, היה זה מקום בצד בית הכנסת, המקום של האנשים הפשוטים, אותם הוא קרב תמיד והצית בהם את הניצוץ היהודי גם אם הוא כמעט כבה, כאשר המגיד ממזריטש היה מגיע למזיבוז היה ישן שם בחדרון הקטן הצמוד לבית הכנסת, אותו ראינו. בשל גדולי עולם שהתפללו וכיוונו כאן את כוונותיהם, הקדושה נשארת ספוגה במקום, שהוא הוא כנגד שער השמים וממנו מתקבלות התפילות. הרגשתי את הוד הקדומים, את שערי שמים נפתחים ואת הניגונים העולים. הגברים התפללו מנחה ואני בנתיים אמרתי תהילים ובין לבין זכיתי לענות אמנים. רציתי להספיק עוד ועוד רגעים מיוחדים כאלה של קבלת התפילות ישירות לשער השמים הפתוח. קבלת שבת היתה מלווה בניגוני המקהלה והקהל, תענוג רוחני של ממש. "לכה דודי לקראת כלה..."

אח"כ תפילת מעריב ברוב עם, ספירת העומר, שאף פעם לא יצא לי לשמוע בבית הכנסת, לענות אמן על ברכתו של החזן ואח"כ לברך בעצמי, וכיוון שזו שבת שלפני ל"ג בעומר היה גם השיר "בר יוחאי נמשחת אשריך" כאן כבר הרגשתי בכלל מחוברת לכל גדולי הדורות הקדמונים והאחרונים,

כשיצאנו , אומרת לי חברה כאילו קמה מחלום מתוך "אף פעם לא היתה לי כזו תפילה בקבלת שבת" אמרתי לה "וכי מתי את הולכת לתפילת קבלת שבת ומעריב של ליל שבת לבית הכנסת ?" זכות מיוחדת היתה לנו בשבת זו להתפלל את כל התפילות במנין, לענות לקדושה וברכו ולהיות חלק מהקהל הקדוש הזה של שיח סוד.

סעודת שבת גם היא היתה מיוחדת במינה – האוכל היה מותאם לבני כל העדות, מיוחד בטעם ובגיוון. האחראית כנראה תיבלה אותו בהרבה תבלין שבת ובהרבה רצון טוב וידע קולינרי מקצועי. בין לבין המנות המוגשות , נשמעו דברי תורה וסיפורים מפי הרב גולדווסר הי"ו. המוטו היה שוב "יחד שבטי ישראל". הוא ספר את הסיפור הידוע שהבעש"ט רצה לפגוש את האור החיים ואמרו שאם הם יפגשו הם יביאו את המשיח, אבל היו הרבה עיכובים בדרך והפגישה לא יצאה לפועל, אבל הנה כאן אנחנו רואים שהבעש"ט והאור החיים נפגשים, יושבים כאן ספרדים, אשכנזים, ליטאים וחסידים כולם יחד ולכל אחד המסורת שלו, השירים שלו וכולם דברי אלוקים חיים. הוא סיפר סיפורים עם הרבה מילתא דבדיחותא, ובחוש הומור בו נחן , הדגיש את ההבדלים הכמעט תהומיים בין העדות אפילו בדיני שבת. אך כמה זה יפה שכאשר כל אחד הולך לפי הרב שלו הוא צדיק, למרות חילוקי הדעות. היתה שירת זמירות אדירה , שוב בכל הסגנונות, גם קידוש נעשה במספר נוסחאות. הרגשתי את המשפחה הגדולה והמיוחדת שלנו של בעלי צרכים מיוחדים והוריהם. משהוא עם גב רחב של ההנהלה המחזקת את השורות ונותנת כח.

ברכת המזון והפסקה לשנת לילה עד לבוקר השבת המיוחד.

תפילת שחרית בבית הכנסת של הרבי מאפטא. בית כנסת משוחרר ומפואר. הרגשתי שאני הולכת / רצה לתפילה בערגה , אחרי נסיון האתמול של תפילה מיוחדת במינה. העייפות הטבעית לאחר לילות ללא שינה ושבוע עמוס , התפוגגה נוכח הרצון העז לחוות שוב את התענוג הרוחני הזה.

שוב , הדרך בין השבילים הציוריים של עיירה יהודית עם טל שחרית וציוצי הציפורים כשדמויות עטויות טליתות ממהרות לתפילה מעוררת בי סערת רגשות עמוקה.

הכנה לתפילה – קצת דברי התעוררות על המעלה וההיסטוריה של המקום בו אנו עומדים להתפלל כעת. כל המקומות שהרבי מאפטא היה בהם רב – ארבעה במספר , בתי הכנסת שלו לא נחרבו בכל הפרעות. הגדולה שלו היתה בפה.

תפילה זו היתה מבחינתי שיא השיאים של שבת קודש מרוממת, כל מקום שהיה אפשר לשיר – שרה מקהלת "יחד". החזן דב פרידמן הי"ו , הנעים והטעים את המילים ועורר בליבי את הכוונות הכי חבויות במעמקי הנפש, הרגשתי מתיקות נפלאה בכל עצמותי, יותר נכון בכלל לא הרגשתי אותו, זה היה משהוא עליון. השירה בקדיש , בקדושה , "ק-ל אדון על כל המעשים במנגינה מיוחדת ואפילו "אבינו , אב הרחמן המרחם רחם עלינו ותן בליבנו בינה..." כל קטע השירה הזה עורר בי זכרונות ילדות , פעם היינו שרות בכיתה את המילים האלו בדיוק באותה מנגינה ששרו כעת בבית הכנסת של הרב מאפטא. דמעות כיסופין וערגה זלגו להן חופשי על הסינדר , חשבתי על נח הילד המיוחד שלנו בזכותו אני כאן, – גם כשאני לעיתים מתפללת איתו אני שרה את הקטע הזה וגם כעת בקשתי עליו ביתר שאת "ותן בליבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמוע..." – ה' תודה שהוא תמיד מוכן לשמוע תפילות ומתחבר אליהם כ"כ. "האר עינינו בתורתך", תן לו ולכל הבחורים שאיתו וכל המיוחדים באשר הם שם במצבם , את היכולת להבין ולקבל את אור התורה והתפילה לנשמתם הקורנת אך הסגורה במעטה מיוחד,

וכך לצלילי הניגון המיוחד, אני מתיחדת עם כוונותי גם בהמשך התפילה "ורחמך ה' אלוקינו וחסדיך הרבים אל יעזבונו נצח סלה ועד..."

בחזרת הש"ץ מנגן החזן את "ונאמן אתה להחיות מתים, ועד שהוא מגיע לסוף **ברכת מחיה המתים**, אני רואה ממש בעיני רוחי את הבעש"ט הקדוש וכל פמליתו מגיעים מהציון הקרוב לבית הכנסת וסוחפים את כולם לעלות לארץ ישראל לקבלת פני משיח. המילים, הניגון, המתיקות הזו של התפילה, הכל היה כ"כ מוחשי עד כדי מחשבות דימוניות שכאלה. אבל רגע, למה אני אומרת דמיון, האם אני לא אומרת כל יום "אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח..." הצוירות הרוחניות הזו עוזרת לנו להמשיך ולהאמין עד הגאולה השלמה בקרוב. לאחר מכן מגיע החזן לקדושה, והמקהלה משוררת את המילים "ממקומך מלכנו תופיע...תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך..." וזו בדיוק המנגינה המוכרת והאהובה על נח, שאני שרה לו בכל לילה לפני השינה אחרי אני מאמין, שוב זולגות עיני דמעות התרגשות ובקשה שנוכה במהרה ל"ועינינו תראינה מלכותך..." לאחר שחרית, הפסקה קצרה רק לצורך מכירת עליות כשהכנסות קודש למוסדות שיח סוד. הרב גולדווסר הי"ו מדבר על גדולת המעמד של פתיחת ההיכל כאן מול שער השמים. הוא מתאר בצבעים חיים איך כל תלמידי שיח סוד באשר הם שם בארץ ישראל, בנופשוניס, בבתי, בבתי כנסת אחרים, גם הם ממש עכשיו פותחים לנו את ההיכלות ומעלים לנו את התפילות. המקהלה שרה את ניגון הבעש"ט, החזן ניגן את "ואתה הראית לדעת..." ואני מציצה קצת מבין חרכי המחיצה ורואה איך נפתח ההיכל ומוציאים את ספר התורה, מרגישה ממש במוחש איך נח כאילו עומד כאן לידנו בהיכלות הבעש"ט ופותח לי את ההיכל עם כל יתר הבחורים והחברות. אני חושבת עליו מה הוא עושה כעת בבית המדרש גור בירושלים, אולי עונה לקדיש או קדושה? אולי נושק לספר התורה ושוב הדמעות האלה שהתעוררו ואני מרגישה איך שערי שמים נפתחים ושערי דמעות שלא ננעלים לעולם מקבלים אליהם את התפילות של כל האמהות, האבות, הצוות המסור ומעלים אותם עד כסא הכבוד. ממשיך החזן לתפילה שאף פעם לא הצלחתי בבית הכנסת לשמוע "ברוך שמה דמרא עלמה..." יושבת אני כעת בביתי, בערב שבת שאחרי שבת ב"מחיצתם" ועושה **הכנות לשבת**. כלומר מבחינתי לשבת עם הסידור, להזכר במתיקות התפילה והכוונות ולרשום אותם שחור על גבי לבן – זו בדיוק ההכנה לשבת. בטוחה אני ששבת זו המתקרבת, תהיה אחרת, בדיוק כמו ששמענו בהרצאה באומן לא מי שנסעתי זו אותה אחת כשחזרתי. בשבת זו התפילות שלי יהיו גבוהות יותר, הכוונות, הערגה, הכל בכמה דרגות למעלה, יותר מעד כה.

את ה"ברוך שמה..." ניגן החזן בליווי המקהלה כשהם מדגישים כל מילה ומילה, התעמקתי במילים וראיתי עד כמה הם מרוממות, מילים של אמונה ובטחון, מילים של התרפקות הנשמה על בוראה. מצאתי שם את מקור מילות השיר "יהא רעוה קדמך, דתיפתח לבאי באוריתא..." אותן מילים ששרתי תמיד בלי לדעת ממש את הנוסח המדויק ואת המקור קבלו פתאום מימד חדש והתחברו לי לפתיחת ההיכלות, הוצאת ספר תורה והתחברות לבקשות "ותשלים משאלין דליבאי וליבא דכל עמך ישראל. לטב ולחיים ולשלם..."

היתה זו בשבילי אחת מהפעמים הספורות בהן ניתן היה לשמע את כל ברכות התורה בשלמותם, לענות "ברוך ה' המבורך..." וכן אמן על כל הברכות. קטע מרגש במיוחד היה בעלית התורה של "לוי" של המנהל הרב שמעון לוי הי"ו, שעשו "מי שברך" מיוחד לכל ילדי שיח סוד, הוריהם וכו'

עד עתה בעת כתיבת שורות אלו אני מנגבת דמעת התרגשות סוררת, כשאני נזכרת במעמד הקדוש הזה.

לאחר ברכת התורה ברך הר' שמעון, ברכת הגומל כמנהג עוברי ארצות וימים, על שהטיסה עברה בשלום. כולם ענו אמן והרגשתי ממש במוחש איך הקב"ה עזר לנו "הגומל לחיבים טובות, שגמלני כל טוב..." ואמרתי בליבי, ה' כמה תודות שנגיד לא נוכל להביע את כל התודות שאנחנו חיבים אפילו רק בשביל המסע הגדול הזה.

קריאת התורה הסתיימה בהתרוממות הרוח, פרשת בהר. בתפילה "יקום פורקן..." שוב ניגן החזן בליווי המקהלה, מנגינה קצבית ונפלאה ואני מרגישה מרחפת בעולמות עליונים.

חזרת הש"ץ של מוסף והמקהלה משוררת קטעים בקדושת "כתר" ואני מרגישה כמו בתפילת יום כיפור. טפח מעל הקרקע.

ברכת כהנים – לא ידעתי שמנהג אשכנזים שכוהנים בחו"ל לא עולים לדוכן. לכן זה היה לי מובן מאליו. אבל כיוון שכאן היו בני כל העדות והספרדים כן נוהגים לברך ברכת כהנים, היתה זו ברכת כהנים מיוחדת. שני כהנים היו, האחד חסידי והשני ספרדי. הם אמרו ביחד את מילות הברכה "יברכך ה' וישמרך..." כל אחד בהיגוי שלו. אחד בהברה חסידית ואחד בהברה ספרדית, ראיתי ושמעתי במוחש איך הבעש"ט וה"אור החיים" נפגשו כאן בבית הכנסת של ה"אוהב ישראל" מאפטא. הרגשתי את אהבת ישראל היוצאת מברכתם של שני הכהנים השונים זה מזה, אך הקרובים כ"כ זה לזה, ואת השפע היורד מלמעלה מכוחה של ברכה זו. היתה הרגשה נפלאה בציבור מסביב הרגשה של "ישא ה' פניו אליך, וישם לך שלום..." ה' תודה שמתקיים כאן שלום בין כל העדות והחוגים, המנהגים והנוסחים השונים.

לאחר התפילה בהרגשה של מעין עולם הבא, לא הרגשתי צורך כלשהוא לאכול בכלל, הכל היה רוחני ומתוק כ"כ, שזה השביע גם את הגוף. הייתי מוכנה לשבת עוד ועוד בתפילה בבית הכנסת ולשמע את החזן עם המקהלה שרים עוד ועוד שירי נשמה. התפילה התחילה ב8:45 והסתיימה ב12:15 (עם רבע שעה הפסקה) ולא הרגשתי שהזמן עבר בכלל.

חזרנו את הדרך הציורית לאכסניה לסעודת שבת עם הרגשה של לא מן העולם הזה בכלל. משהוא עם הארות שמימיות. סעודת השבת גם היא עברה מתוך התרוממות, מתובלת בדברי תורה, סיפורי חסידים. וכן בכל סעודה התכבד נציג מטעם ההורים לברך ולהודות על המסע המופלא.

האווירה היתה מיוחדת, ראו את הדאגה של הצוות לציבור, כך שכל אחת תשב במקום שיהיה לה נח ונעים בחברה מתאימה לה. בעצם כל החברה מתאימה לכל אחת. כל אחת היא משהוא אחר בבחינת כולם יחד וכל אחד לחוד. בכל פעם ישבתי ליד נשים אחרות וכתמיד גיליתי שוב ושוב עד כמה הפסיפס האנושי של הורי שיח סוד הוא מפעים ומחזק. כל אחת עם ההתמודדות שלה. כולן "גיבורות כח עושות דברו..." לכל משפחה ה"תיק" שלה וכולן תורמות ונתרמות להרגשה הכללית המחזקת והמתבוננת, מה תפקידנו בעוה"ז. כל אחת חדורת שליחות לעזור ל"מתנה" המיוחדת שלה למלאת תפקידה עלי אדמות בצורה הכי טובה שאפשר.

כתמיד, גיליתי עוד ועוד סיפורי מופת של נשים צדקניות בנות דורנו המתמודדות עם קשיים בגבורה, שמחה, בהבנה, בהודיה לקב"ה על כל ה"מתנות" שלנו גם אם הן ארוזות בעטיפה אפורה ולא מושכת, והתגליות האלה בפני עצמם הן מקום לפרק שלם בספר, או ליריעה מורחבת של כתבה בנושא אמונה וביטחון.

אחיה"צ יצאנו לסיור במבצר בקרבת מקום בליווי הר גולדווסר והרב חיליק פרנק הי"ו. וכמו תמיד ששיח סוד חושבים על כל הדברים הקטנים והמסייעים לשמחה השלמה, דאגו שם לשתיה ואף לגויים שישאו את עגלות התינוקות שהיו שם, כיוון שאין שם עירוב. היו שם הרצאות מעניינות ונוף מרהיב של נהר הבורג. סעודה שלישית, רעוה דרעוין, זמירות וסיפורים ושבת שיוצאת ולכולנו חבל שהיא לא ממשיכה עוד ועוד.

מוצאי שבת קודש – מעמד תפילה בציון הבעש"ט. הרב גולדווסר מטעים באמרותיו. אומרים ש בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב וצועקת בכל העולם- "שובו בנים שובבים"... שובו בנים- אומר הבעל שם טוב- אם יוצאת בת קול ואף אחד לא שומע אותה- למה היא יוצאת? אף אחד לא שומע ובכל זאת כל יום היא יוצאת? בשביל מי? ... בשביל איזה צדיק אחד בדור- בשבילו היא יוצאת? אומר ועונה לנו- הבעש"ט- "כל יהודי שומע את הבת קול- לא באוזניים, הוא שומע אותה בתוך הלב..." אמרו שכל ההתעוררויות שיש ליהודים עד סוף כל הדורות הם מכוחו של הבעש"ט. תלמידי הבעש"ט הסתובבו בעירות לעורר את העם לתשובה. הרב המשיך לספר בשבחי הבעש"ט ואמר שהוא הבטיח שכל מי שישמע את הניגון המיוחד הזה שישירו עכשיו יהיו לו הרהורי תשובה. ואז התחילה המקהלה לשיר "יהיו רחמין מתגוללן על עם קודשין..." ואני עם כוונותי ורחמיו של הקב"ה, התודות והבקשות עלינו ועל כל עם ישראל.

אח"כ עוברים לפרק פ' בתהילים, פסוק ט"ז "תהי ידך על איש ימין ועל בן אדם אמצת לך..." הקב"ה מאמץ את הילדים שלנו, אלה שאנחנו מטפלים בהם במסירות והדברים חודרים ונכנסים ללבבות ואנחנו כולם כל ההורים המיוחדים לילדים מיוחדים מרגישים גאווה גדולה בילדים האלה שמזכים אותנו להיות כאן כעת ומזכים אותנו בכלל בכל הטיפול בהם, ומשפיעים עלינו שפע ברכה והצלחה בזכותם בכל העניינים.

לאחר שבת כזו, מוצאי שבת מיוחד, סעודת מלווה מלכה ושבת אחים גם יחד, מחכה לנו עדיין יום ראשון על תוכניותיו. בתפילה בברדיצ'ב בציון ר' לוי יצחק, סיימנו את סדר התפילות בקברי צדיקים. גם שם ליוותה המקהלה את פרקי התהילים בניגון "זכיני לגדל..." והתפללנו שם ביחד כל הקהל הקדוש את תפילת השלי"ה. מרגש במיוחד.

ארוחת צהריים עשירה חיכתה לנו על סיפון אונית השיט בדרך לקייב. שם חוונו שעת גיבוש והרפיה לסיומו של מסע. ו... טיסה חזרה עם מטען של מצברים נפשיים.

כל ההתארגנות המיוחדת עם קהל מגוון, כרטיסים, פאזל המקומות במטוס, הדאגה לבאגט עשיר לארוחת ערב במטוס. למי שתיה לכולם, לראות שכולם הגיעו למטוס ולטיסה הנכונה, היה באמת יוצא מן הכלל. הצוות בראשות המנהל הר' שמעון לוי הי"ו דאגו במסירות לכל ענין ושמו לב לפרטים הקטנים ביותר שכל אחד ואחת ירגישו בנח.

ולסיום נחמד, כאשר ירדנו מהמטוס והגענו למתחם שדה התעופה בארץ ישראל, קבלנו כולם שוקולד עטוף באריזת חוויות – תמונות ראשוניות מהמסע בבחינת תמיד "בטעם של עוד" על העטיפה היה מודפס דבר המנכ"ל תחת הכותרת "הלב אומר תודה" זה היה מחמם את הלב באופן מיוחד, לראות את התמונות, להרגיש את הטעם המתוק תרתי משמע, ולהראות בבית מיד את נקודות המסע העיקריות.

אשגר תודות בשם כל ההורים לכל הצוות, ראשית לקב"ה על סיעתא דישמיא שליוותה אותנו לאורך הדרך. לר' שמעון לוי הי"ו שהיה השליח המיוחד שארגן ותכנן ותקצב יחד עם הצוות את

כל המסע המופלא, לאשתו הגב' תרצה לוי תחי' שדאגה להרבה פרטים קטנים מאחורי ולפני הקלעים, ותרמה רבות להרגשה הטובה של כל אחת.

לר' גולדווסר הי"ו על דבריו המרתקים לאורך הדרך, לר' חיליק פרנק הי"ו על הנגינות העדינות ועל דבריו המעניינים במהלך המסע לסירוגין, לר' דב פרידמן הי"ו, החזן ומקהלתו על הסיוע בכוונות התפילות בכל מקום. למארגנות והאחראיות המופלאות שנתנו לכל אחת הרגשה טובה וחרדו לשלום כולם בכל פעם של עליה וירידה מהאוטובוסים והדירו שינה מעיניהם בדאגה לכל הדברים הקטנים : מלכי מלר, אלה בידרמן, שושי קופמן, רותי קימל, ליזי חודר, שרהל"ה שטיסל, חוי קסטלניץ, נחמי שטרן, חוה פז'ינצבסקי, ליאה גרוסברג, עופרה כהן לכולן ולכל אחת לחוד יישר כח. ולכל מי שמאחורי הקלעים עזר בארגון ערכות המזון, בנשיאתם ובשינוען לכל אורך המסעות, בארגון הכרטיסים, לכל הנשאים בעורף בנופשוניים ובמוסדות שיח סוד וממלאי מקום של ההורים הנופשים. תודה.